

Ngày nhận bài: 17/12/2024; Ngày thẩm định: 23/12/2024; Ngày duyệt đăng: 02/01/2025

KINH NGHIỆM CHỮA CHÁY VÀ CỨU NẠN, CỨU HỘ CÁC CƠ SỞ KINH DOANH KHO VẬN TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH ĐỒNG NAI

Thượng tá NGUYỄN VĂN HẢI

Trưởng phòng Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Đồng Nai

*Tác giả liên hệ: Nguyễn Văn Hải

Tóm tắt: Bài viết phân tích những điều kiện, nguyên nhân dẫn đến cháy lớn tại các cơ sở kinh doanh dịch vụ kho vận trên địa bàn tỉnh Đồng Nai; từ đó rút ra kinh nghiệm thực tiễn trong quá trình chữa cháy và đề xuất giải pháp nâng cao hiệu quả công tác tổ chức chữa cháy các công trình nhà xưởng, kho vận của lực lượng Cảnh sát Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ - Công an tỉnh Đồng Nai.

Từ khóa: tỉnh Đồng Nai, kinh nghiệm, kinh doanh, kho vận, chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ.

Abstract: This article analyzes the conditions and causes of major fires at logistics service facilities in Dong Nai Province. Based on this analysis, practical lessons are drawn from fire-fighting operations, with proposed solutions to enhance the effectiveness of fire-fighting operations in factories and warehouses by the Fire and Rescue Police of Dong Nai Provincial Police.

Keywords: Dong Nai Province, experience, business, logistics, fire fighting, rescue.

1. Đặt vấn đề

Với vị thế là trung tâm của vùng kinh tế trọng điểm phía Nam, tình hình kinh tế, văn hóa, xã hội của tỉnh Đồng Nai đang có sự phát triển vượt trội. Đồng thời cũng là một trong những tỉnh, thành phố có nhiều khu công nghiệp (KCN) nhất cả nước, đến nay, Đồng Nai đã có 32/39 KCN được Chính phủ phê duyệt và 43 cụm công nghiệp (CCN) đi vào hoạt động, thu hút 1.074 dự án đầu tư của 34 quốc gia và vùng lãnh thổ với số vốn FDI khoảng 20 tỷ USD. Trong các KCN, CCN có 7.805 doanh nghiệp, tạo công ăn việc làm cho khoảng 575.000 công nhân lao động, sản xuất, kinh doanh dịch vụ... góp phần quan trọng trong công cuộc phát triển kinh tế, xã hội của cả nước nói chung và tỉnh Đồng Nai nói riêng. Tuy nhiên, bên cạnh những đóng góp to lớn đối với sự phát triển về mọi mặt của địa phương, những KCN và một phần biến đổi khí hậu

đã làm cho tình hình cháy, nổ, tai nạn, sự cố, thiên tai, mưa lớn, ngập lụt trên địa bàn tỉnh diễn biến ngày càng phức tạp, gây thiệt hại lớn về người và tài sản cho nhân dân.

Qua thống kê hơn 03 năm trở lại đây (2020 - 2024), số vụ cháy nhà kho, xưởng chiếm đến 48,1% tổng số vụ cháy. Tuy không thiệt hại về người nhưng thiệt hại về tài sản chiếm đến 90%. Một số vụ cháy điển hình như: Vụ cháy kho nguyên vật liệu phế phẩm của Công ty Dệt ChoongNam Việt Nam TNHH xảy ra ngày 30/3/2020 tại KCN Nhơn Trạch 2, huyện Nhơn Trạch, tỉnh Đồng Nai gây thiệt hại tài sản khoảng 2 tỷ đồng, nguyên nhân do sự cố điện, diện tích đám cháy khoảng 1.100m². Ở vụ cháy này, lực lượng PCCC chuyên nghiệp đã phối hợp với các đơn vị tham gia chữa cháy, lực lượng chữa cháy cơ sở không ché và dập tắt hoàn toàn đám cháy, bảo vệ được xưởng dệt của Công ty TNHH Seon Incheon

liền kề có diện tích khoảng 3.825m^2 cùng với hệ thống máy móc và thiết bị ngành dệt vải. Ngày 11/10/2021, vụ cháy kho chứa vải nguyên liệu thuộc Công ty Cổ phần Đồng Tiến, tại địa chỉ: số 10, đường Phan Trung, phường Tân Tiến, Thành phố Biên Hòa, diện tích đám cháy khoảng 500m^2 ; vụ cháy xảy ra không gây thiệt hại về người; lực lượng PCCC chuyên nghiệp đã phối hợp với các đơn vị tham gia chữa cháy, lực lượng chữa cháy cơ sở khống chế và dập tắt hoàn toàn đám cháy, bảo vệ được các xưởng xung quanh có diện tích hơn 2.000m^2 cùng với hệ thống máy móc và thiết bị ngành dệt vải. Gần đây nhất, vào 21 giờ 31 phút ngày 07/8/2024, cháy xảy ra tại nhà kho nguyên liệu Công ty TNHH Shing Mark Vina, KCN Bàu Xéo, huyện Trảng Bom, tỉnh Đồng Nai, Công an tỉnh Đồng Nai đã điều động 12 xe chữa cháy, 01 xe bồn của 05 Đội Chuyên nghiệp và 03 Đội PCCC chuyên ngành. Diện tích đám cháy khoảng 13.824m^2 , chất cháy chủ yếu là hệ thống, thiết bị điện, gỗ, giấy...; đám cháy đã làm sập đổ hoàn toàn kết cấu xây dựng của nhà xưởng (khung, vì kèo, mái tôn). Chỉ huy chữa cháy đã triển khai lực lượng, phương tiện tổ chức các hoạt động chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (CNCH), tiếp cận chữa cháy theo bốn hướng từ công trình nhà xưởng đang cháy để chữa cháy và ngăn ngừa cháy lan sang các xưởng liền kề, đến 22 giờ 45 phút cùng ngày, đám cháy đã được khống chế, ngăn chặn cháy lan, đến 08 giờ 00 phút ngày 08/8/2024, đám cháy mới được dập tắt hoàn toàn.

Nguyên nhân của sự gia tăng về thiệt hại trong những vụ cháy nhà kho, xưởng là do kinh tế phát triển, kèm theo tốc độ đô thị hoá tăng nhanh cùng với tài sản của các gia đình có giá trị ngày càng cao; hàng hoá, vật tư trong sản xuất, sử dụng ngày càng nhiều, dây chuyền công nghệ ngày càng tiên tiến, hiện đại và đắt tiền, số người làm việc tại các cơ sở tăng cao... Bên cạnh đó, những cơ sở đã hoạt động từ nhiều năm trước đây do thời gian hoạt động lâu dài, dây chuyền công nghệ, hệ thống PCCC đã xuống cấp nhưng không được sửa chữa, nâng cấp, do đó, nguy cơ dẫn đến cháy và cháy lớn sẽ có chiều hướng gia tăng.

2. Những điều kiện và nguyên nhân dẫn đến cháy lớn tại các cơ sở kinh doanh kho vận

2.1. Về kết cấu, kiến trúc xây dựng

Nhiều công trình nhà xưởng, kho vận không đảm bảo khoảng cách an toàn PCCC theo quy định của tiêu chuẩn, không có các giải pháp ngăn cháy như: xây tường ngăn cháy, làm màn nước ngăn cháy... dẫn đến khi xảy cháy là cháy lan, cháy lớn. Nhà, xưởng, kho tàng có diện tích rộng, không gian lớn, sử dụng các vật liệu dễ cháy như: nhựa, xốp, cốt ép, gỗ ép, cao su... Trần nhà, lớp chống nóng, lớp bảo ôn cách nhiệt cho hệ thống điều hoà, thông gió trong nhà, xưởng chứa nhiều chất dễ cháy nhưng không có giải pháp chống cháy lan, do đó tạo điều kiện thuận lợi cho ngọn lửa nhanh chóng lan truyền theo các vật liệu dễ cháy gây ra cháy trên diện rộng.

Nhiều nhà, công trình có kết cấu kiểu nhà khung thép, mái tôn từ trước Quy chuẩn Việt Nam QCVN 06/2020 mà không có biện pháp bảo vệ chống cháy, chống sụp đổ công trình, điều kiện thông gió kém nên khi cháy nhiệt độ tăng nhanh, làm sụp mái công trình, việc tiếp cận chữa cháy gặp rất nhiều khó khăn.

Nhiều cơ sở bố trí xưởng sản xuất, kho nguyên liệu, kho thành phẩm... trong cùng một nhà hoặc bố trí các khâu sản xuất dễ phát sinh ra nguồn nhiệt, tia lửa gần các khu vực có nhiều chất dễ cháy. Hàng hoá, vật tư sắp xếp trong kho, xưởng sản xuất, nơi kinh doanh với khối lượng lớn vượt quá nhiều lần tải trọng thiết kế, không có các khoảng cách an toàn chống cháy lan.

Trong cùng một nhà sản xuất hoặc nhà kho cho nhiều cơ sở có tính chất hoạt động và đặc điểm nguy hiểm cháy, nổ khác nhau thuê mặt bằng để sản xuất, kinh doanh hoặc làm kho hàng nhưng không có các giải pháp ngăn cháy, chống cháy lan. Bên cạnh đó, cơ sở tự thay đổi thiết kế, cải tạo, coi nói mở rộng diện tích sử dụng hoặc thay đổi tính chất sử dụng của công trình nhưng không thực hiện thẩm duyệt thiết kế về PCCC và không có giải pháp PCCC, chống cháy lan, do đó đã phát sinh những nguy cơ dẫn đến cháy lớn nêu trên.

Nhiều cơ sở không xây dựng nội quy, quy định, quy trình hoạt động, sản xuất, kinh doanh để đảm bảo an toàn PCCC hoặc có xây dựng nhưng không phổ biến rộng rãi nên cán bộ, công nhân viên, người lao động không nắm được nội quy an toàn, không ý thức được hành vi làm mất an toàn về PCCC đã dẫn đến cháy và cháy lớn. Ngoài ra, công tác vệ sinh công nghiệp chưa được cơ sở thực hiện theo quy định, để bụi dễ cháy đọng nhiều trên máng đèn, trên cầu kiện xây dựng đã tạo điều kiện cho đám cháy nhanh chóng lan truyền trên diện tích rộng.

2.2. Về các điều kiện đảm bảo thông tin báo cháy, chữa cháy và phục vụ chữa cháy

Nhiều cơ sở có trang bị hệ thống báo cháy tự động nhưng không hoạt động, không bố trí lực lượng thường trực, tuần tra, canh gác nên khi xảy cháy không phát hiện kịp thời dẫn đến cháy lớn. Cán bộ, công nhân viên trong các cơ sở, nhất là lực lượng PCCC cơ sở chưa nắm được quy trình xử lý khi có cháy xảy ra, nên khi có cháy chỉ tập trung vào việc cứu chữa mà không tổ chức báo cháy ngay, đến khi đám cháy phát triển lớn, không đủ khả năng cứu chữa mới báo tin cho Cảnh sát PCCC&CNCH, nên khi lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đến nơi thì đám cháy đã phát triển lớn, vượt quá giới hạn diện tích chữa cháy có hiệu quả.

Các hệ thống báo cháy, chữa cháy, phương tiện, dụng cụ chữa cháy của cơ sở không đảm bảo về số lượng, chất lượng và chủng loại, không được kiểm tra, bảo dưỡng thường xuyên nên khi xảy cháy hoạt động kém hiệu quả hoặc mất tác dụng. Ở hầu hết các vụ cháy lớn, hệ thống chữa cháy vách tường không được sử dụng để chữa cháy do lực lượng tại chỗ lúng túng không khởi động máy bơm hoặc có khởi động nhưng máy bơm không hoạt động, thậm chí như vụ cháy Công ty Shingmark năm 2024, van tự động của máy bơm bị khoá dẫn đến hệ thống chữa cháy tự động không hoạt động.

Nguồn nước chữa cháy tại các cơ sở và của đô thị, khu công nghiệp không đáp ứng yêu cầu, một số nơi có các nguồn nước gần cơ sở nhưng không có giải pháp, biện pháp khai thác sử dụng để chữa cháy, do

đó xe chữa cháy phải đi xa để lấy nước, việc phun nước chữa cháy bị gián đoạn, đám cháy có điều kiện tiếp tục phát triển lớn.

Điều kiện về giao thông trong và ngoài cơ sở không thuận lợi để lực lượng, phương tiện chữa cháy tiếp cận công trình và nguồn nước chữa cháy (có các barie, cọc, ụ bê tông chắn đường; để vật liệu, làm mái che, mái vẩy cản trở hoạt động của lực lượng, phương tiện chữa cháy). Các cơ sở cũng không tổ chức xây dựng, thực tập phương án chữa cháy theo quy định hoặc có tổ chức nhưng chỉ mang tính hình thức, chiếu lệ nên khi cháy xảy ra, lực lượng PCCC tại chỗ xử lý rất lúng túng, không hiệu quả.

2.3. Về trách nhiệm phòng cháy, chữa cháy của người đứng đầu cơ sở

Người đứng đầu cơ sở, chính quyền địa phương nhiều nơi chưa nhận thức hết trách nhiệm của mình trong công tác PCCC nên chưa chấp hành đầy đủ các quy định của pháp luật về PCCC. Với phương châm đặt mục tiêu kinh doanh, sản xuất là trên hết, nhiều cơ sở còn chủ quan, thiếu quan tâm đến công tác đảm bảo an toàn PCCC. Mặc dù đã được cơ quan Cảnh sát PCCC&CNCH kiến nghị khắc phục những thiếu sót, vi phạm, nhưng nhiều chủ cơ sở vẫn còn khá thờ ơ, chưa thực hiện đầy đủ, kịp thời các điều kiện an toàn PCCC dẫn đến nguy cơ cháy, nổ tại cơ sở, khu dân cư. Theo đó, ý thức, kiến thức PCCC của cán bộ, công nhân viên, người lao động và người dân cũng chưa cao, chưa thấy được trách nhiệm của mình trong công tác PCCC và chưa nắm vững các biện pháp, cách thức PCCC.

2.4. Về trách nhiệm quản lý công tác phòng cháy, chữa cháy

Một bộ phận cán bộ Chỉ huy chữa cháy không nắm chắc tình hình cơ sở nên công tác chỉ huy chữa cháy một số vụ cháy còn lúng túng, bị động. Việc quyết định biện pháp, chiến kỹ thuật chữa cháy và khai thác sử dụng nguồn nước chữa cháy tại chỗ không hợp lý, hiệu quả chữa cháy không cao. Các vụ cháy nhà xưởng hiện nay gây ra nhiều khó khăn cho lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH khi huy động các phương tiện chuyên dụng để tiếp cận và sử dụng chiến

thuật hợp lý. Có thời điểm đã xảy ra đồng thời cùng một lúc hai và nhiều hơn hai vụ cháy lớn, dẫn đến, lực lượng chữa cháy phải căng mình ứng phó. Tất cả những vấn đề trên đòi hỏi lực lượng chữa cháy phải thích nghi, ứng phó kịp thời để xử lý, giảm thiểu tối đa các thiệt hại, bảo vệ tài sản của người dân. Ngoài việc đầu tư trang bị phương tiện hiện đại, đòi hỏi phải có yếu tố quyết định và quan trọng, đó là con người. Công tác đào tạo, huấn luyện nghiệp vụ chữa cháy không nằm ngoài quy luật hình thành những con người có đủ tố chất, kỹ năng, kinh nghiệm thực hiện nhiệm vụ chữa cháy.

3. Thực tế chiến đấu và những yêu cầu mang tính thực tiễn trong chữa cháy nhà xưởng, kho vận

3.1. Trong quá trình tổ chức chữa cháy

Một số điểm mạnh trong công tác tổ chức chữa cháy đối với các vụ cháy xưởng, kho vận lớn là:

- Xuất xe đi chữa cháy kịp thời.
- Tổ chức huy động và phối hợp giữa các lực lượng ở địa phương khá tốt.
- Nắm chắc dây chuyền công nghệ, tính chất nguy hiểm cháy, nổ của hạng mục công trình, chất cháy có trong cơ sở để từ đó đề ra biện pháp chữa cháy, chiến thuật chữa cháy chính xác và hiệu quả.
- Linh hoạt trong việc khai thác các nguồn nước để phục vụ chữa cháy, từ các nguồn tự nhiên, trụ nước, trong cơ sở và trên xe chữa cháy.
- Linh hoạt, sáng tạo trong việc chọn biện pháp chữa cháy loại cơ sở.
- Phối hợp tốt với các Ngành Điện lực, Giao thông công chính.
- Khi xảy ra cháy, Ban Tham mưu Chữa cháy phải kịp thời tham mưu Ban Chỉ huy điều động các lực lượng trong và ngoài lực lượng chuyên nghiệp đến hiện trường tham gia chữa cháy nhanh chóng và hiệu quả.
- Đảm bảo thông tin liên lạc, phục vụ hậu cần, bổ sung quân số thay thế kịp thời trong quá trình chữa cháy lâu dài,
- Tinh thần chiến đấu của cán bộ, chiến sỹ dũng cảm, không quản ngại sự đe dọa của khí độc, chất nguy hiểm nổ. Có được điều là do làm tốt công tác

huấn luyện nghiệp vụ chữa cháy và CNCH, thường xuyên rèn luyện nâng cao thể lực, ý chí chiến đấu cho cán bộ, chiến sỹ làm công tác chữa cháy và CNCH, nâng cao kỹ năng của cán bộ, chiến sỹ trong việc sử dụng các phương tiện chữa cháy và CNCH.

Một số tồn tại, hạn chế là:

- Thiếu phương tiện thông tin liên lạc, ánh sáng.
- Việc nghiên cứu, vận dụng chiến thuật chữa cháy cho từng loại hình cơ sở cụ thể ở một số đơn vị chiến đấu còn chưa tập trung thực hiện.
- Việc tổ chức rút kinh nghiệm vụ cháy chưa đầy đủ, đảm bảo chất lượng nên chưa phát huy được ưu điểm, khắc phục được nhược điểm, tồn tại.
- Công tác tuyên truyền về vụ cháy chưa kịp thời nên vẫn để tình trạng còn lệch lạc thông tin trên một số phương tiện thông tin đại chúng.

3.2. Người chỉ huy chữa cháy

Ưu điểm của Chỉ huy chữa cháy:

- Sau khi nhận tin báo cháy đã tổ chức xuất xe kịp thời đi cứu chữa với quân số lực lượng đảm bảo và phương tiện chữa cháy hoạt động tốt trong suốt quá trình chiến đấu.
- Chỉ huy chữa cháy tổ chức trinh sát, triển khai chiến đấu nhanh, mệnh lệnh chỉ huy rõ ràng.
- Ở các vụ cháy lớn, người Chỉ huy chữa cháy đã tổ chức tốt công tác trinh sát đám cháy có sự phối hợp chặt chẽ với lực lượng cơ sở nên nắm chắc được đặc điểm, tình hình của cơ sở và tính chất, mức độ của đám cháy, qua đó đưa ra được phương pháp, biện pháp và chiến thuật chữa cháy phù hợp. Người Chỉ huy chữa cháy đã kịp thời đưa ra quyết định triển khai biện pháp chữa cháy và CNCH kịp thời; nhận định đúng tình hình diễn biến đám cháy, khả năng cháy lan, khả năng bức xạ nhiệt và điều động các lực lượng chi viện hợp lý; đề ra chiến thuật, kỹ thuật chữa cháy phù hợp, có hiệu quả, trưng dụng được những phương tiện hỗ trợ phù hợp, tạo điều kiện thuận lợi cho công tác chữa cháy.
- Huy động đảm bảo lực lượng, phương tiện chữa cháy, khai thác triệt để các nguồn nước chữa cháy, hầu hết triển khai chữa cháy theo chu vi, diện tích nên nhanh chóng dập tắt đám cháy và bảo vệ được nhiều tài sản.

- Chủ động, linh hoạt, sáng tạo lựa chọn biện pháp chữa cháy nhằm ngăn chặn cháy lớn ở các cơ sở trọng điểm. Dù trong điều kiện thiếu người, thiếu phương tiện và các trang thiết bị an toàn, nhưng Chỉ huy chữa cháy đã động viên nâng cao tinh thần dũng cảm chiến đấu của cán bộ, chiến sỹ. Đồng thời sử dụng nhiều biện pháp đồng bộ nhằm ngăn chặn sự phát triển của đám cháy như: kết hợp phun nước làm mát theo chu vi - mặt lửa với di chuyển và rút bớt hàng hoá, phá dỡ tạo khoảng cách chống cháy lan và hạn chế khối lượng chất cháy...

- Công tác tuyên truyền ở một số đám cháy được chú ý tiến hành nên các tin tức về vụ cháy trên các phương tiện thông tin đại chúng đều chính xác.

Hạn chế, tồn tại của Chỉ huy chữa cháy:

- Vẫn có một số vụ cháy xuất xe đi chữa cháy chậm, huy động thừa hoặc thiếu nhiều lực lượng phương tiện chữa cháy cần thiết nên việc cứu chữa chưa đảm bảo hiệu quả.

- Một số Chỉ huy chữa cháy tổ chức triển khai chiến đấu chậm, mệnh lệnh không rõ ràng dứt khoát, lúng túng khi tổ chức chữa cháy vào ban đêm hoặc một số loại cơ sở như: kho thuốc trừ sâu, nhà khung thép mái tôn bị cháy...

- Vẫn để tình trạng trình sát còn yếu trong việc thông tin báo cáo tình hình, hướng dẫn lối di chuyển tài sản không rõ ràng, lái xe thao tác còn lúng túng hoặc không sử dụng hết đèn chiếu sáng, chiến sỹ rải vòi chậm, vòi bị xoắn; tổ chức huy động và phối hợp các lực lượng còn yếu nên dễ nhân dân gây ảnh hưởng đến hoạt động chữa cháy ở một số vụ cháy; một số vụ cháy lớn không tổ chức thành lập Ban Tham mưu chữa cháy để giúp việc cho Chỉ huy chữa cháy.

- Do thiếu phương tiện thông tin liên lạc, ánh sáng nên hạn chế khả năng chỉ huy của Chỉ huy chữa cháy.

- Vai trò tổ chức hợp rút kinh nghiệm vụ cháy còn yếu.

4. Đề xuất giải pháp nâng cao hiệu quả công tác tổ chức chữa cháy

Trong Quyết định số 586/QĐ-TTg ngày 03/7/2024 của Thủ tướng Chính phủ về phê duyệt Quy hoạch tỉnh Đồng Nai giai đoạn 2021 - 2030, tầm

nhìn đến năm 2050, tỉnh Đồng Nai sẽ xây dựng thêm nhiều KCN, CCN và nhiều dự án kinh tế trọng điểm, trong đó có dự án Sân bay Quốc tế Long Thành, Cảng Phước An, mở rộng Quốc lộ 1A... phục vụ phát triển kinh tế, xã hội trên địa bàn tỉnh. Với sự phát triển mạnh mẽ về cơ sở hạ tầng, đặc biệt là trong ngành Logistics, xây dựng nhiều kho vận lớn để trung chuyển hàng hoá sẽ luôn tiềm ẩn nhiều nguy cơ cháy, nổ gây thiệt hại về tài sản cho tổ chức, doanh nghiệp.

Từ những kết quả đánh giá tổ chức công tác chữa cháy, thực tiễn chiến đấu tại các nhà xưởng, kho vận, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Đồng Nai cần tập trung vào một số biện pháp để chủ động ứng phó với sự cố cháy, nổ lớn xảy ra trên địa bàn trong thời gian tới:

Một là, phát huy vai trò lãnh đạo của cấp ủy, chính quyền địa phương, lãnh đạo Công an địa phương nơi xảy ra cháy trong chỉ đạo, huy động các lực lượng, phương tiện của địa phương nhằm điều động các lực lượng, phương tiện đến hỗ trợ cho công tác chữa cháy như: điều tiết giao thông, y tế, điện lực, các đơn vị có xe cẩu, xe xúc....

Khi xác định được đám cháy có thể kéo dài, thành cháy lớn, phức tạp thì Ban Chỉ huy chữa cháy phải tính ngay đến việc cử người đảm bảo giao thông cho các phương tiện tham gia chữa cháy, tìm nguồn nước trữ lượng lớn và gần nhất cũng như giải quyết nơi cho xe và máy bơm chữa cháy có thể hút được nước. Bên cạnh đó, các thiết bị thông tin liên lạc cũng cần được trưng dụng như: loa cầm tay, bộ đàm (nếu có) và một số máy điện thoại, còi, còi.... Khi xác định thời gian chữa cháy sẽ kéo dài thì phải thống nhất giao cho lực lượng, đơn vị cụ thể lo việc hậu cần về xăng dầu, đồ ăn uống, thiết bị chiếu sáng, phong bật, thuốc men, dụng cụ phòng khói - khí độc... để đảm bảo cho việc chữa cháy lâu dài.

Hai là, đối với người Chỉ huy chữa cháy

Khi tổ chức tiến hành chữa cháy một đám cháy xảy ra, nhất là khi đám cháy đã có quy mô rộng, phức tạp thì công tác chỉ huy chữa cháy giữ vai trò hết sức quan trọng, nó tác động trực tiếp đến khả năng cứu chữa kịp thời và hiệu quả. Bởi vì, việc triển khai chữa

cháy luôn được tính từng phút, nếu tiến hành chậm chỉ một vài phút là đám cháy đã có thể lan rộng, diễn biến phức tạp và có thể gây hậu quả nghiêm trọng, khó lường. Mỗi đám cháy xảy ra, nếu quy mô và mức độ cháy càng lớn, càng phức tạp thì luôn cần tới nhiều lực lượng, phương tiện và tổng hợp nhiều biện pháp xử lý nhằm hạn chế thấp nhất mức độ thiệt hại và sớm dập tắt đám cháy. Để hoạt động của các lực lượng tham gia cứu chữa phát huy được hết khả năng và có sự phối kết hợp nhịp nhàng đòi hỏi phải thống nhất về công tác chỉ huy và người chỉ huy chữa cháy phải linh hoạt. Khi chỉ huy điều hành tại đám cháy, người Chỉ huy chữa cháy phải nhanh chóng nắm tình hình và thống nhất quyết định các biện pháp, phương pháp cứu người cùng tài sản, chống cháy lan, dập tắt cháy... Qua đó, khi triển khai lực lượng cần tính đến việc phân chia các khu vực và bố trí, phân công nhiệm vụ cụ thể cho các nhóm lực lượng phương tiện đảm nhiệm. Tại mỗi khu vực, phải chỉ định người Chỉ huy riêng và yêu cầu người này phải thường xuyên báo cáo tình hình cháy, công tác chữa cháy trong trường hợp đám cháy có quy mô rộng lớn; khi xét thấy lực lượng hiện tại không đủ khả năng khống chế được đám cháy thì phải nhanh chóng tìm mọi cách báo cáo cho cấp trên trực tiếp biết để được hỗ trợ; trường hợp xảy ra cháy lan giữa địa bàn, cơ sở của mình sang địa bàn hay cơ sở khác cần phải liên hệ với người Chỉ huy chữa cháy ở đó để thống nhất phối hợp, hỗ trợ lẫn nhau trong chữa cháy.

Ba là, nâng cao chất lượng một số mặt công tác của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH. Tăng cường tổ chức kiểm tra báo động chữa cháy tại cơ sở, nhất là vào thời điểm ngoài giờ làm việc và ban đêm. Trong khi kiểm tra báo động cần đặt ra các tình huống cụ thể yêu cầu lực lượng PCCC cơ sở giải quyết. Tổ chức cho chiến sỹ và lái xe chữa cháy nghiên cứu, học tập phương án chữa cháy kết hợp với khảo sát thực địa cơ sở để nắm chắc tình hình về đặc điểm nguy hiểm cháy, nổ, tình trạng giao thông, nguồn nước để chủ động trong việc chữa cháy và khai thác, sử dụng nguồn nước chữa cháy. Tổ chức huấn luyện cho cán bộ, chiến sỹ, lái xe chữa cháy sử dụng thành thạo các

phương tiện, dụng cụ chữa cháy, dụng cụ phá dỡ đã được trang bị. Xây dựng phương án huy động lực lượng, phương tiện của các cơ quan, đơn vị ở địa phương tham gia chữa cháy, nhất là các phương tiện chở nước, các phương tiện chuyên dùng có thể phá dỡ công trình; bổ sung, chỉnh lý phương án, kế hoạch xin chỉ viện lực lượng, phương tiện của các địa phương lân cận tham gia chữa cháy.

Tổ chức bồi dưỡng nâng cao trình độ nghiệp vụ, năng lực, kinh nghiệm công tác và khả năng chỉ huy tác chiến cho đội ngũ Chỉ huy chữa cháy. Lãnh đạo, chỉ huy cấp Phòng, cấp Đội phải nghiên cứu phương án chữa cháy và trực tiếp khảo sát thực tế các cơ sở có nguy cơ cao xảy ra cháy lớn để chủ động trong công tác chỉ huy chữa cháy.

Bốn là, cơ sở phải đảm bảo các điều kiện chống cháy lan, cháy lớn trong quá trình hoạt động, sản xuất, kinh doanh và phải đảm bảo các điều kiện phục vụ chữa cháy. Không tự ý coi nới diện tích sử dụng, xây dựng công trình, làm mái che, mái vẩy hoặc xếp hàng hóa vi phạm khoảng cách an toàn về PCCC. Thường xuyên tổ chức làm vệ sinh công nghiệp ở những cơ sở trong quá trình sản xuất có phát sinh chất thải dễ cháy và có nhiều bụi dễ cháy, không để tồn đọng nhiều chất thải dễ cháy trong xưởng sản xuất và bụi dễ cháy bám trên dây chuyền công nghệ, cấu kiện xây dựng, hệ thống máng kỹ thuật; lắp đặt hệ thống hút bụi, thông gió... nhằm loại trừ khả năng lan truyền của ngọn lửa theo các chất cháy này. Đảm bảo nguồn nước phục vụ chữa cháy đáp ứng yêu cầu chữa cháy trong 03 giờ theo quy định. Các nguồn nước nhân tạo (bể nước, trụ nước chữa cháy) phải thiết kế để xe, máy bơm chữa cháy lấy nước được dễ dàng, các nguồn nước tự nhiên (ao, hồ, sông, kênh, rạch, mương...) phải có bến, hồ ga lấy nước đảm bảo cho xe, máy bơm chữa cháy thao tác hút nước được thuận lợi. Đường giao thông nội bộ đảm bảo cho xe chữa cháy hoạt động thuận lợi. Không để hàng hóa, vật tư, làm mái che, mái vẩy, lắp barie, xây cọc, ụ bê tông hoặc coi nới làm cản trở đường của xe chữa cháy vào tiếp cận chữa cháy và lấy nước chữa cháy. Hệ thống thông tin liên lạc phục vụ báo cháy và chữa cháy phải đảm bảo thông suốt và liên tục. Khắc

phục tình trạng phát hiện và báo cháy muộn bằng các biện pháp lắp đặt các hệ thống báo cháy tự động, thiết bị kết nối tín hiệu báo cháy từ hệ thống báo cháy tự động của cơ sở đến trung tâm nhận tin báo cháy của Cảnh sát PCCC&CNCH và tới các cơ sở lân cận để phối hợp tổ chức chữa cháy đạt hiệu quả. Thống nhất quy trình báo cháy, chữa cháy tại cơ sở, khi phát hiện cháy phải báo cháy ngay cho lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH (114) hoặc cơ quan Công an địa phương nơi gần nhất.■

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Công an (2020), *Thông tư số 139/2020/TT-BCA ngày 23/12/2020 quy định về công tác thường trực sẵn sàng chữa cháy của lực lượng Công an nhân dân*, Hà Nội.
2. Công an tỉnh Đồng Nai (2020 - 2024), *Báo cáo Tổng kết công tác PCCC&CNCH năm 2020 đến 9 tháng đầu năm 2024*, Đồng Nai.
3. Chính phủ (2024), *Quyết định số 586/QĐ-TTg ngày 03/7/2024 phê duyệt Quy hoạch tỉnh Đồng Nai giai đoạn 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2050*, Hà Nội.